

Problematiek beleggingsverzekeringen (zgn 'Woekerpolis affaire')

De 'Woekerpolis affaire' is de afgelopen periode veel in het nieuws geweest. Mutsaerts vindt het belangrijk om u heldere en duidelijke informatie te geven over deze affaire en u op de hoogte te houden van de ontwikkelingen. In dit artikel wordt onder andere uitgelegd wat de 'Woekerpolis affaire' inhoudt en wat de huidige stand van zaken is.

Wat is een woekerpolis?

'Woekerpolis' is een term die is bedacht door het TV programma Tros Radar. Het woord is daarna vrij algemeen overgenomen door de media en het publiek. Met een 'woekerpolis' wordt een beleggingsverzekering bedoeld, waarbij verzekeraars kosten inhouden die vooraf niet gecommuniceerd zijn, waardoor het netto rendement van de polis lager is dan vooraf voorgespiegeld.

Nederlandse verzekeraars hebben sinds begin jaren '90 naar schatting circa 6,5 miljoen beleggingsverzekeringen afgesloten. Circa 4,1 miljoen huishoudens hebben één of meer van deze producten. Beleggingsverzekeringen waren in de jaren '90 zeer populair door de fiscale voordelen en het gunstige beursklimaat in die jaren.

Niet iedere beleggingsverzekering is een 'woekerpolis'. Er zijn ook beleggingsverzekeringen met garanties. Dit zijn geen woekerpolissen. Tevens zijn er beleggingsverzekeringen met transparante kostenstructuren die ook geen woekerpolis genoemd kunnen worden.

Wat is een beleggingsverzekering?

Een beleggingsverzekering is een combinatie van een levensverzekering en een belegging. Voor de verzekering wordt periodiek een premie of éénmalig een koopsom betaald, die vervolgens door de verzekeraar wordt belegd in een beleggingsfonds. De hoogte van deze uitkering staat bij een beleggingsverzekering echter niet vast, maar hangt af van de koersontwikkeling van de beleggingen.

Er zijn twee soorten beleggingsverzekeringen:

1. Kapitaalverzekeringen

Onder bepaalde voorwaarden kan het opgebouwde kapitaal opgenomen worden. Meestal wordt gespaard voor een doel in de toekomst, bijvoorbeeld de studie van uw kinderen, het maken van een reis of sparen voor later. Het is ook mogelijk om vast te laten leggen dat het kapitaal gebruikt wordt om de hypotheek op de woning af te lossen.

2. Lijfrenteverzekeringen

Er wordt een kapitaal opgebouwd of in één keer gestort, dat wordt aangewend voor een periodieke uitkering. Meestal gaat het hier om een aanvulling op het (pre)pensioen.

Problematiek beleggingsverzekeringen

Aan beleggingsverzekeringen kunnen mogelijk aanzienlijke kosten verbonden zijn waarover bij het aangaan van de verzekering in een aantal gevallen niet voldoende door de verzekeraar gecommuniceerd is.

Bij elke verzekering worden kosten gemaakt, zo ook bij een beleggingsverzekering. Hieronder wordt meer informatie gegeven over de verschillende kosten.

- **Eerste kosten**
Kosten voor het afsluiten van de verzekering. Bijvoorbeeld verkoopkosten, of kosten voor provisie, marketing en het invoeren van de polis in de administratie
- **Administratie- / beheerkosten**
Kosten voor het beheer van de verzekering en het doorvoeren van mutaties. Kosten voor het incasso van premies en de jaarlijkse informatievoorziening.
- **Beheerkosten voor beleggingen**
Kosten voor het beheer van de beleggingen
- **Switchkosten**
Kosten voor het omzetten van uitstaande participaties naar andere beleggingsfondsen.
- **Nog niet verrekenende kosten bij opzegging**
Als de verzekering wordt opgezegd vóór de einddatum, dan wordt minder premie betaald dan verzekeraar had verwacht en zijn mogelijk nog niet alle kosten verrekend.

De kosten moeten eerst terugverdiend worden met de beleggingen, voordat er winst (rendement) wordt gemaakt. Daarnaast kunnen de kosten ervoor zorgen dat de kansen op een positief rendement afnemen indien u besluit om het kapitaal tussentijds op te nemen, om uw verzekering te beëindigen of om uw premie te verlagen of stop te zetten ('premie vrij maken'). De kosten blijven dan min of meer gelijk, terwijl uw inleg en de opbouw van uw kapitaal afnemen. De kosten gaan dan naar verhouding zwaarder drukken op uw inleg, en daarmee op uw rendement.

Hierdoor kunnen zich onder andere de volgende situaties voordoen:

- De actuele waarde van uw polis is lager dan uw premie inleg; of
- Het voorbeeldkapitaal op de einddatum is volgens het meest recente waardeoverzicht van uw polis veel lager dan het voorbeeldkapitaal dat in de offerte of polis is weergegeven.

Hierbij moet wel worden aangetekend dat de risicopremies voor een overlijdensrisicodekking en eventuele aanvullende dekkingen *niet* als kosten van de verzekeraar aangemerkt dienen te worden. Hiervoor wordt namelijk een dekking verleend waarvoor bij aanvraag van de polis is gekozen.

Wabeke-norm

De Ombudsman Financiële Dienstverlening, Jan Wolter Wabeke, heeft een aanbeveling gedaan inzake de kosten van afgesloten beleggingsverzekeringen, de zogenaamde Wabeke-norm.

De hoofdlijn van de aanbeveling is dat de kosten voor beleggingsverzekeringen gemaximeerd worden. Het doel hiervan is dat elke klant kan rekenen op een product waaraan redelijke kosten zijn verbonden en waarmee een goed rendement bereikbaar is.

Deze redelijkheidsnorm bepaalt dat de kosten van een beleggingspolis niet verder mogen oplopen dan 3,5% aan gemiddeld bruto rendement per jaar. Wabeke wil dat alles wat verzekeraars in het verleden boven 3,5 % hebben gedeclareerd, moeten teruggeven aan de klant. Onduidelijk is nog welke verzekeraars deze aanbeveling gaan overnemen.

Huidige stand van zaken

Op dit moment is er nog geen sprake van een aanbod of een al dan niet wettelijke regeling inzake de in rekening te brengen kosten.

Er zijn diverse partijen die zich intensief bezig houden met deze kwestie:

Ministerie van Financiën

Er wordt momenteel een onafhankelijk feitenonderzoek naar de mogelijk hoge kosten van beleggingsverzekeringen uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Financiën. Het onderzoek is gestart door onderzoeksbureau IFO en wordt nu voortgezet door de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Dit onderzoek moet de aard en de omvang van de problemen aan het licht brengen. Helaas heeft het onderzoek al een aantal vertragingen opgelopen. Op z'n vroegst zijn in oktober eerste resultaten te verwachten,.

Stichting Woekerpolis Claim

Er wordt een aantal proefprocedures gevoerd tegen banken en verzekeraars, onder andere door de Stichting Woekerpolis Claim. Eind 2008 zal naar verwachting een uitspraak komen in de eerste procedures. Deze procedures zijn van belang voor alle personen met een beleggingsverzekering. Dit komt omdat de klachten waarover de rechter moet oordelen, van toepassing zijn op verschillende aanbieders van beleggingsverzekeringen.

De Stichting Woekerpolis Claim is een onafhankelijke belangenorganisatie voor mensen die een beleggingsverzekering hebben gesloten bij een Nederlandse verzekeraar. De Stichting beoogt zoveel mogelijk verzekerden te mobiliseren die protesteren tegen de gehanteerde kosten. De stichting heeft onder andere brieven ontworpen waarmee consumenten bezwaar kunnen aantekenen waardoor de claim in ieder geval voor de komende vijf jaren vastligt.

Meer informatie en of verweer

Vanaf 1 januari 2008 is de informatieverstrekking over beleggingsverzekeringen aanzienlijk verbeterd naar aanleiding van de aanbevelingen van de Commissie transparantie beleggingsverzekeringen; de commissie De Ruiter.

Verzekeraars zijn verplicht om gedetailleerde informatie over beleggingsverzekeringen te verstrekken volgens een aantal informatiemodellen. Hierin komen onder meer de volgende elementen terug:

- ingehouden kosten
- risicopremies
- begin- en eindkapitaal van dat jaar
- betaalde bruto premies
- beleggingsresultaat

Wanneer u een beleggingsverzekering heeft, dan heeft u in het eerste kwartaal van dit jaar van de betreffende verzekeraar rechtstreeks een overzicht ontvangen met boven genoemde informatie.

Daarnaast is meer informatie over de huidige stand van zaken te verkrijgen op de volgende websites:

<http://www.kifid.nl/consumenten/lijst+beleggingsverzekeringen>

Op deze site is een overzicht te vinden van de beleggingsverzekeringen per verzekeraar.

www.woekerpolisclaim.nl

Op de site van Stichting Woekerpolis Claim kunt u onder andere lezen tegen welke producten men in het verweer gaat.

<http://www.minfin.nl/nl/actueel>

Op deze site kunt u informatie vinden over de voortgang van het feitenonderzoek dat wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Financiën.

http://www.kifid.nl/uploads/2008-03-04_aanbeveling_ombudsman.pdf

De exacte inhoud van de aanbeveling van De Ombudsman Financiële Dienstverlening, Jan Wolter Wabeke, is op deze site terug te vinden.

Wanneer u vragen heeft over deze informatie, de aan u persoonlijk door de verzekeraar verzonden overzichten of andere berichtgeving dan kunt u een e-mail zenden naar pensioen@mutsaerts.nl. Voor een eventueel verweer kunt u zich aanmelden op www.woekerpolisclaim.nl of contact met ons opnemen. Wij kunnen u hier desgewenst bij ondersteunen.